

23. august 2022 kl 01:00

Debat

Direktør og jurist: En sejlivet myte truer selvejende daginstitutioners eksistens

Selvejende daginstitutioner har i de seneste år fået betydelig opbakning fra politikere, der har indset, at de bidrager til en mangfoldig kultur, hvor forældre aktivt kan tilvælge pædagogiske værdier og fællesskab. Men pengene skal følge med, skriver Annette Louise Foltmann.

De selvejende daginstitutioner bliver truet på deres overlevelse, når der skæres i administrationsbidragene i de kommunale budgetter, skriver Annette Louise Foltmann. Foto: Signe Goldmann/Ritzau Scanpix

Annette Louise Foltmann

Direktør, Spia

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

De fleste politikere har i dag en viden om selvejekonstruktionen, forældrebestyrelsen, nærdemokrati og driftsaftalen med kommunen og det har givet mærkbar rygvind.

Men uden økonomi til en selvstændig administration, er de selvejende daginstitutioners overlevelse truet.

Selvejende institutioner får et tilskud per barn ligesom de kommunale, men de har også ret til et administrationsbidrag, og det bliver ofte stridens æble ude i kommunerne ved de kommende budgetforhandlinger.

Beregning af administrationsbidraget fremgår af dagtilbudsbekendtgørelsen, men lovgivningen er ikke så klar formuleret, at det beskytter daginstitutionerne.

“

Der er "aftalefrihed" mellem de to parter, hvor kommunen er den store og magtfulde i forholdet

Annette Louise Foltmann, direktør, Spia

Herudover kan kommunerne fastsætte administrationstilskuddet efter aftale, men der er tale om "aftalefrihed" mellem to parter, hvor kommunen er den store og magtfulde i forholdet og kan tryne den mindre part, hvilket desværre ofte sker.

Flere kommunale forvaltninger har en forestilling om, at de selvejende institutioner er meget dyre for kommunen og at de kommunale dagtilbud er væsentlige billigere. Men det er en sejlivet myte, der ikke har hold i virkeligheden og derfor er flere selvejende daginstitutioner truet af lukning eller kommunalisering.

Det bliver ikke billigere

I lovgivningen er der en tilbagefaldsregel om, at de selvejende institutioner skal have et administrationstilskud svarende til 2,1 procent af driftstilskuddet.

Reglen er sat efter et skøn over, hvad ministeriet fandt rimeligt dengang og bør være et mindstemål for, hvad en kommune kan give til administration.

For det beløb forestår institutionen selv al administration, som regnskab, budgetopfølgning, autoriseret revision af årsregnskab, bogføring, lønudbetalinger, ansættelser, afskedigelser, ledelses- og bestyrelsesrådgivning med mere. Det er svært at sætte præcise tal på, hvor meget denne administration vil koste, hvis kommunen selv står for alle opgaverne, men kommunerne tager normalt mellem 5-10 procent i administrationsgebyr, når de skal varetage administration af opgaver og projekter.

Der kan derfor ikke være tale om en ekstraudgift, som kan bespares ved at flytte opgaven over til kommunen.

Til sammenligning kan nævnes, at KL i forbindelse med forhandlingerne om minimumsnormeringer udtalte, at det ville koste kommunerne 20 procent af

omkostningen at administrerer sådan en ordning.

Hvis man ser på, hvad hjælpeorganisationer - der traditionelt har en lav administrationsandel - bruge på administration, så lå følgende i 2020:

- Folkekirkens Nødhjælp: 5,9 procent
- SOS Børnebyer: 5,3 procent
- Røde Kors: 5 procent
- Dansk Flygtningehjælp: 5,2 procent
- Kirkens Korshær: 3 procent

Alligevel anses de selvejende daginstitutioners administrationsbidrag for at være et oplagt besparelsesobjekt for mange kommuners økonomiforvaltninger, og det betyder en langsom - men sikker - økonomisk kvælning af de selvejende daginstitutioner.

Som et eksempel fra virkeligheden kan nævnes, at økonomiforvaltningen i Hvidovre kommune siden 2015 årligt har anbefalet besparelser på de selvejende institutioners administrationsbidrag i deres budgetforslag for det følgende år.

De første år blev forslaget taget af bordet, fordi en kommunalisering af administrationen var ulovligt i henhold til dagtilbudsloven. Herudover hvilede beregningen af den påståede besparelse på udokumenterede tal.

I 2018 blev administrationsbidraget i kommunen nedsat til 1,5 procent, da kommunen påstod, at den kunne klare administrationen meget billigere, endda til 1,08 procent.

I budgetforslaget fra 8. august i år (for perioden 2023-2026) forslår økonomiforvaltningen at kommunen kan opnå en besparelse ved helt at kommunalisere de ni selvejende daginstitutioner i kommunen. (Da der næppe kan være tale om en reel besparelse, må der være hensynet til forvaltningens ønske om en central styring af dagtilbudsområdet, der har vejret tungest.)

Flere kommunale forvaltninger har en forestilling om, at de selvejende institutioner er meget dyre for kommunen

Annette Louise Foltmann, direktør, Spia

Forslaget er reelt en nedlæggelse af de ni selvstyrende institutioner, som med rette opfatter forslaget som en fjendtlig overtagelse, der reelt ødelægger den særlige institutionskultur og de værdier, der er opbygget igennem mange års tæt samarbejde mellem forældre og medarbejdere.

Lederne og det faste pædagogiske personale vil opsigte deres stillinger, institutionskulturen vil smuldre, bestyrelsen vil degraderes til et mindre kompetent organ under kommunen, som bliver arbejdsgiver og driftsherre.

Brug for konkrete regnemodeller

I en tid med massiv mangel på pædagogiske ledere og pædagogisk personale, er det risky business. Det kommer til at tage lang tid at bygge tilsvarende velfungerende pædagogiske fyrtårne til institutioner op igen, hvis det nogensinde da lykkes.

For de frihedsgrader, der er i selvejende institutioner, handler om ejerskab, reel indflydelse og meningsfuldt samarbejde. Det der som bekendt er grundlaget for trivsel og arbejdsglæde.

Hvad kan de selvejende daginstitutioner bruge den politiske rygvind til, når de samtidigt er truet økonomisk? Der er i høj grad brug for konkrete regnemodeller i lovgivninger, der giver selvejende daginstitutioner en hjernet rettighed til tilskud, der svarer til kommunernes egne udgifter for en daginstitutionsplads ud fra princippet om, at pengene skal følge barnet.

For eksempel med udgangspunkt i 'lov om kommunernes budget og regnskabsvæsen', hvor der er et glimrende skema, der skal bruges på at beregne omkostningerne ved en vuggestueplads i en integreret daginstitution.

Det vil være en klar forbedring af retssikkerheden på området og modvirke den lovløshed der hersker på området. Det samme gælder for de private daginstitutioner.

SENESTE

Rekordmange unge er begyndt på efterskole

Efterskolerne har ikke oplevet større tilslutning end i år. Det skyldes, at flere unge vælger at tage 10. klasse på efterskole end sidste år, imens antallet i 8./9. klasse falder.

Andreas Wind

Efter et halvt års stilstand: Regeringen indkalder til forhandlinger om undervisning i Muhammedkrisen

Andreas Wind

V-borgmester til Christiansborg: Gør undervisning i Muhammedkrisen obligatorisk

Søren Dahl

Københavns Kommune rådede undervisere til at skrue ned for Muhammedtegninger

Søren Dahl

Trafikselskaberne vil ændre ungdomskortet, så det bliver nemmere at passe sin skole

Daniel Bue Lauritzen

Han skal få drengene op på niveau med pigerne: ”Vi har en folkeskole, hvor kønsstereotyperne kan trives”

Andreas Wind

Unicef: Skoletilsyn på kant med Børnekonventionen

Barbara Bindsbøll Tschernia

En kvart milliard til FGU, frihed til skolerne og gratis efteruddannelse: Her er uddannelsespolitikken i Radikales 2030-plan

Lærke Møller Hansen

Vis mere

Jakob Sølvhøj spørger:

Hvad vil udgiften være ved at tilbyde alle landets folkeskoleelever daglig, gratis, økologisk skolemad?

Jakob Sølvhøj spørger:

Findes der en opdateret beregning for et klasseloft i grundskolens klasser på 24 elever?

Karina Adsbøl spørger:

Hvor mange modtager handicaptillæg til SU?

Gitte Willumsen spørger:

Hvor mange og hvilke uddannelser bliver omfattet af karakterloftet på 10, hvis optaget i kvote 2 øges til minimum 25 pct. på alle uddannelser?

Mads Fuglede spørger:

Hvor mange anmeldelser om mistanke om radikalisering, har Midt- og Vestjyllands Politi modtaget i Ikast-Brande Kommune, Herning Kommune og Silkeborg Kommune i perioden 2016 til 2022?

MEST LÆSTE UDDANNELSE

- 1. Københavns Kommune rådede underviser til at skrue ned for Muhammedtegninger**
- 2. V-borgmester til Christiansborg: Gør undervisning i Muhammed-krisen obligatorisk**
- 3. Efter et halvt års stilstand: Regeringen indkalder til forhandlinger om undervisning i Muhammedkrisen**
- 4. Direktør og jurist: En sejlivet myte truer selvejende daginstitutioners eksistens**
- 5. Rekordmange unge er begyndt på efterskole**

JOB

VIS ALLE

Altinget og Mandag Morgen søger en konsulent til salg af netværkspladser

 Hovedstaden

Presse- og

**kommunikationskonsulent til
Det Kongelige Akademi -...**

 Hovedstaden

**EU-KONSULENT TIL
UDDANNELSESOMRÅDET I
BRUXELLES**

 Hovedstaden

**Vil du være med til at udvikle
bæredygtighedsundervisningen
i grundskolen?**

 Hovedstaden

**Mediehuset Altinget søger en
studentermedhjælper til
fakturering, bogføring og...**

 Hovedstaden

